

**Verslag plenaire vergadering Monumenten- en Welstandscommissie
aan het college van Burgemeester en Wethouders van
's-Hertogenbosch.**

d.d. 20 maart 2014

Aanwezig:

Leden monumenten-/welstandscommissie:

Dhr. D. Dobbelaar	voorzitter
Mevr. W. Voorwinde	architectuur
Dhr. Fr. vd Linden	architectuur/stedenbouw
Dhr. J. vd Hoeve	Monumenten/bouwhistorie
Dhr. M. vd Meer	architectuur
Dhr. K. Doornenbal	architectuur/restauratie

Leden ambtelijke organisatie:

Dhr. N. Feiter	hfd. afd. Bouwen (deels)
Mevr. S.v.d.Beek	hfd afd. Ruimtelijke Ordening en Stedenbouw
Dhr. H. Meester	hfd. afd. Bouwhistorie, Archeologie en Monumenten (deels)
Mevr. M. Dalessi	secretaris

Afwezig:

Leden monumenten-/welstandscommissie:

Leden ambtelijke organisatie:

Dhr J.v.d. Eijnden	bouwhistoricus afd. Bouwhistorie, Archeologie en Monumenten
--------------------	---

WB00007061 Oprichten Puthuis Markt (bvg)

Aan de hand van de tekeningen gedateerd d.d. 6 februari 2014 en de getoonde 3d-impresie

- heeft de commissie, in het kader van de Woningwet en de Bouwverordening, het volgende geoordeeld:

De commissie heeft waardering voor de wijze waarop de architect er in is geslaagd om, op basis van een schilderij, de put en het Onze Lieve Vrouwe kapelletje op de markt te reconstrueren. Op basis van de nu getoonde stukken kan ze daarom in principe instemmen met dit bouwplan maar heeft ze nog een aantal opmerkingen/vragen alvorens ze volledig met het plan akkoord kan gaan.

- De commissie vraagt een nadere studie naar de toe te passen kleuren. Hoewel het aannemelijk lijkt dat de nu aangeduide kleur de juiste is, historisch gezien, constateert ze toch op het schilderij enkele nuance-verschillen in grijs tinten die ze niet terug vindt in het nu voorgelegde plan. Deze tintverschillen zouden er wel in bijdragen om het aanzien minder vlak te maken. Ook een verschil in tint met de binnenzijde kan een andere dimensie aan het beeld toevoegen. Tevens is er een afstemming nodig van de kleuren op de toe te passen natuursteen, het eikenhout en de huidige, 21^e eeuwse context waaronder de bestrating.
- De commissie vraagt een nadere studie naar de oppervlaktebehandeling van het toe te passen natuursteen. Dit tevens in relatie tot de kleuren in voornoemd schilderwerk.
- Ook de kleurstelling van het OLV kapelletje moet nader worden onderzocht.
- Vraagtekens zet de commissie bij de voet van het OLV kapelletje. Deze acht de commissie te zwaar in verhouding tot de beoogde rankheid van het geheel. Ze adviseert om voor evenwichtige verhoudingen hier meer een interpretatie dan een letterlijke vertaling van het schilderij toe te passen.
- Met betrekking tot het toepassen van leien op het OLV huisje geeft de commissie aan dat ze vreest dat er hierop, in verhouding, te veel met loodslabben gewerkt moet gaan worden.
- Tot slot wijst de commissie op de kwetsbaarheid van de lantaarn van het OLV kapelletje. Bovendien wil ze de positionering van het te plaatsen beeld en de toe te passen hulpmiddelen hiervoor (zoals de noodzakelijke luikjes) uitgewerkt zien.

De commissie verwijst de verder beoordeling van het bouwplan naar de subcommissie. Daarbij moet rekening gehouden worden met voorgaande opmerkingen en moet bemonstering van de toe te passen kleuren en materialen worden overlegd.

Het advies van de commissie luidt:

Het ontwerp voldoet in principe aan redelijke eisen vanuit Welstands/Monumentenzorg

WB00006987 Het wijzigen van de gevel, Schapenmarkt 7-21 (vpu)

Aan de hand van de tekeningen ingekomen gedateerd 13 maart 2014

- heeft de commissie, in het kader van de Woningwet en de Bouwverordening, het volgende geoordeeld:

De commissie heeft waardering voor de stappen die zijn genomen door de architect. Zij is echter van mening dat de ontwerpen nog niet in voldoende mate passend zijn binnen de hier geldende criteria in de welstandsnota (zie o.a. de vorige adviezen). Zij heeft de volgende (aanvullende) opmerkingen:

- **Algemeen**

Hoewel er aan gewerkt is om in de ondergevels van de drie bouwdelen wat differentiatie te brengen is de commissie van mening dat dit nog niet voldoende is om de oorspronkelijke parcellering duidelijk in beeld te brengen. Er zal, naast een verschil in profilering van de puikozijnen tevens een verschil in materialisatie en kleur nodig zijn alsmede een duidelijker verschil in indeling.

- **Rechter pand**

De commissie constateert een sterke verbetering van de plasticiteit maar is van mening dat de dynamiek, welke het bestaande pand wel kent, is verdwenen. Door het brengen van een sterke symmetrie in de gevel tov de bestaande asymmetrie is de te behouden getrapte, en sterk asymmetrische bovenlaag slechts als een verwaald rudiment aanwezig. Deze heeft geen enkele relatie meer met de verschijningsvorm van de onderliggende gevel. Het verdient aanbeveling om de lijst boven het kader om de eerste en tweede verdieping een prominentere rol als intermediair te verschaffen.

Verder ziet zij nu een stapeling van (wellicht een teveel aan) kaders met daarbinnen grote glazen geveldelen welke, zeker op de verdieping suggereren een etalage te zijn maar in werkelijkheid slechts grijze, verlichte, bakken zijn. Er bestaat een groot verschil tussen de suggestie van transparantie en openheid die opgeroepen wordt en het gebruik ervan als vitrines met dichte achterwand, waarvan de kwaliteit grotendeels bepaald wordt door wisselende invullingen van commerciële aard. De maat, het schaalniveau en de specifieke uitwerking als puien van het ingekaderde gevelvlak versterken deze discrepantie. De uitwerking van de gevel van de eerste en tweede verdieping dient meer op zichzelf te staan en minder te refereren aan etalages. De gevel verdient het een eigen, rijke kwaliteit te krijgen zonder dat specifieke, tijdelijke invullingen dit principe verstoren. Dit is, zeker op deze prominente zichtbare locatie in het beschermde stadsgezicht, een vereiste. Daarmee vergeleken zorgt de steeds wisselende plasticiteit van het bestaande pand, tezamen met de asymmetrische opbouw van de gevel voor een op zichzelf staande kwaliteit, een dynamiek, welke met het nu voorgelegde plan (nog) niet wordt bereikt.

Met betrekking tot de beloofde beeld van de kaders geeft de commissie aan dat dit, zeker uitgevoerd in stucwerk, hoge eisen stelt aan de detaillering.

Als toevoeging en verduidelijking wil de commissie nog het volgende opmerken:

Indien er voor wordt gekozen om het ontwerp passend te laten zijn binnen de hier geldende criteria zal het ontwerp de asymmetrische, plastische en dynamische kwaliteit moeten bereiken van de bestaande gevel. Het nu voorgelegde plan hinkt daartoe, zie de voorgaande tekst, nog te veel op twee gedachten.

Ook kan gekozen worden voor een ontwerp welke niet voldoet aan de hier geldende criteria (H1) maar echter alleen indien wordt voldaan aan de onderstaande criteria op basis waarvan afwijking gerechtvaardigd kan worden:

- er is sprake van een bouwplan met vernieuwende, nieuwe of bestaande architectonische kwaliteiten;
- er is sprake van een bouwplan van een bijzondere kwaliteit en schoonheid dat iets bijzonders toevoegt aan de kwaliteit van de bestaande omgeving of de te verwachten ontwikkeling daarvan;
- het bouwplan kan positief gemotiveerd worden vanuit de algemene criteria zoals opgenomen in deze welstandsnota;

De getoonde verdere stappen in het ontwerp duiden erop dat het ontwerp daaraan kan gaan voldoen. Echter in dat verband zal met name de "leegheid" in het ontwerp moeten worden opgelost en zal het ontwerp moeten worden aangepast op hetgeen er hiervoor is aangegeven mbt de invullingen van het kader, de relatie met de te behouden dakopbouw en de uitwerking materialisatie en in detaillering.

- Middelste pand

Met betrekking tot de ondergevel van het middelste pand is de commissie, naast hetgeen daar onder het 1e punt, "algemeen", over is gezegd, van mening dat, ondanks de aanpassing die er is gedaan, het ontwerp nog op onvoldoende wijze is ontworpen vanuit de historie van het pand en de ontwikkeling die het heeft doorgemaakt.

De commissie wijst hierbij onder andere op de relatie tussen de "balkonrand" en de lamellen in het historische voorbeeld welke tezamen een eenheid vormden en de gevel als geheel meer verticaal en samenhangend maakte. Daarnaast kan het tot lager doorzetten van de lamellen het pand in het straatbeeld sterker verzelfstandigen.

Verder is de commissie van mening dat, zeker in dit pand een houten kozijn op zijn plaats is. Het toepassen van aluminium is in relatie tot de hier geldende criteria moeilijk voorstelbaar:

- Linker pand

Met betrekking tot de linker ondergevel merkt de commissie, naast hetgeen hiervoor onder punt 1, "algemeen", is vermeld, op dat ook deze pui op nog onvoldoende wijze is ontworpen vanuit de historie van het pand en de ontwikkeling die het heeft doorgemaakt. Hoewel getracht is een suggestie van een deur aan te brengen komt dit nog niet overtuigend over. Als ontwerp is het geheel weinig specifiek en te vlak en mist het het karakter en de karakteristiek van zijn voorbeeld waarin ondermeer de kroonlijst en de penanten sprekende onderdelen waren